

Amit érdemes tudni az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszeréről és reformjáról

Az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének (ETS) célja az iparban keletkező üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése és a klímaváltozás megfékezése.

▶ **Az új Kibocsátáskereskedelmi rendszer bemutatása**
https://multimedia.europarl.europa.eu/en/video/v_N01_AFPS_230517_FIT2

Mi az az ETS?

Az EU, amely a harmadik legnagyobb szén-dioxid-kibocsátó a világon, azt az ambiciózus célt tűzte ki maga elé, hogy 2030-ra jelentősen csökkenteni a károsanyag-kibocsátást az 1990-es adatokhoz képest, 2050-re pedig eléri a nettó zéró kibocsátást.

A 2005-ben elindított kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS), amely az „Irány az 55%!” csomag része, az [Európai Unió által e cél elérése érdekében meghatározott egyik eszköz](#). Kifejezetten az ipart célozza meg.

Hogyan működik a rendszer?

Az ETS több mint 10 ezer erőművet és gyárat érint. Meghatároz egy szén-dioxid kibocsátási küszöböt, amit „a szennyező fizet elvnek” is neveznek, és ez alatt a határérték alatt a vállalatok csak szén-dioxid kvótákért cserébe szennyezhetik a levegőt. Ezekért pedig aukciók keretében

fizetniük kell, így motiváltak abban, hogy minél alacsonyabb legyen a kibocsátás. A kvóta úgy működik, hogy egy CO₂-egység egy tonna szén-dioxid kibocsátását engedélyezi. A fel nem használt kvótát a vállalatok eladhatják.

A szén árának szabályozása

A 2008-as pénzügyi válság után az engedélyek nagyon olcsók voltak, mert visszaesett rájuk a kereslet, miközben a kínálat változatlan maradt.

A túltermelés miatt **jelentősen lecsökkent a kvóták ára**, így a vállalatok többé már nem motiváltak eléggé abban, hogy mérsékeljék a károsanyag-kibocsátást.

Megoldásként 2015-ben piaci stabilitási tartalékot (Market Stability Reserve - MSR) hoztak létre. A kibocsátási egységek kínálatának és keresletének jobb összehangolása érdekében az összes kibocsátási egység 24%-át tartalékba helyezték, ahonnan hiány esetén felszabadítható. [2023 márciusában az MSR-t meghosszabbították 2030-ra](#), hogy megvédjék az EU-t a külső hatásoktól, például a Covid19 miatti csökkenő CO₂-áraktól. Az alacsonyabb CO₂-árak ugyanis azt jelentenék, hogy az ipart kevésbé ösztönzi az üvegházhatású gázok csökkentésére.

ETS reform a zöld megállapodás keretében

Az EU jelenleg is dolgozik a rendszer aktualizálásán, hogy az ETS-t összhangba hozza az [európai zöld megállapodás](#) magasabb kibocsátáscsökkentési célkitűzéseivel. A Bizottság azt javasolja, hogy 2030-ig 61%-kal csökkentsék az ágazat kibocsátását.

A javasolt változtatások között szerepel az ágazat éves kibocsátásának csökkentett felső határa és az MSR-re vonatkozó szabályok felülvizsgálata, a rendszer kiterjesztése a tengeri közlekedésre, valamint az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó külön ETS létrehozása.

Mik a reformok?

A Bizottság eredeti javaslatához képest a [képviselők ambiciózusabb célokat szerettek volna](#) elérni. A Parlament és az EU kormányai közötti megállapodás utáni változások a következők:

- A 2030-ig elérhető éves kibocsátási egységek számának további csökkentése a kibocsátás 62%-os csökkentése érdekében 2030-ig, ami 1 százalékponttal több, mint a Bizottság javaslata (61%).
- Az innovatív technológiák és az energiarendszer modernizálásának növelése az

[Innovációs Alapon](#) és a [Modernizációs Alapon](#) keresztül. Az új kereskedési rendszerből származó bevételek egy része a [Szociális Klímaalapba](#) kerül, amelynek célja az energiaszegénység által érintett háztartások és vállalkozások támogatása.

- Az ingyenes kibocsátási egységek fokozatos megszüntetése az ipar számára 2034-re, miközben ezzel egyidőben fokozatosan bevezetik az [EU szén-dioxid-határ kiigazító intézkedését](#), ami 2034-re teljesen működőképesé válik. Az intézkedés szén-dioxid-árat alkalmazna a kevésbé ambiciózus országokból importált árukra, hogy megelőzze azt, hogy a vállalatok a termelést áthelyezzék egy olyan ország, ahol kevésbé szigorúak az üvegházhatású gázok kibocsátására vonatkozó szabályok.
- A [program kiterjesztése a tengeri szállításra](#).
- 2024-től a települési hulladékégető létesítményekből származó kibocsátások bevonása.
- Külön kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS II) létrehozása az épületek és a közúti közlekedés számára 2027-től. Az ETS II a polgárok védelme érdekében 2028-ig elhalasztható, ha az energiaárak rendkívül magasak, és új árstabilitási mechanizmust hoznak létre azért, hogy ha egy kibocsátási egység ára az ETS II-ben 45 euró fölé emelkedik, 20 millió további kibocsátási egységet szabadítsanak fel.
- A légi közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelmi rendszer felülvizsgálatának célja a légiközlekedési ágazat ingyenes kibocsátási egységek fokozatos megszüntetése 2026-ig, valamint a fenntartható repülőgép-üzemanyagok használatának előmozdítása.

A kibocsátáskereskedelmi rendszerből származó összes bevételt kizárólag éghajlattal kapcsolatos tevékenységekre kell fordítani.

A repülők és hajók kibocsátásának csökkentése: az uniós intézkedések magyarázata.

Háttér

A képviselők és az EU kormányai 2022 decemberében megállapodtak egy ambiciózusabb kibocsátáskereskedelmi rendszerről. 2023 áprilisában a Parlament jóváhagyta a felülvizsgált változatot, majd a [Tanács](#) iselfogadta azt. [Az irányelv](#) 2023 májusában lépett hatályba.

Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése

Az EU az ipar mellett több más területen is lépéseket tesz a párizsi klímamegállapodásban foglaltak betartása érdekében. Ilyen:

- [a közös kötelezettségvállalásról szóló rendelet](#)
- [a földhasználatról és az erdők védelméről szóló szabályozás](#)
- [a limit az autók és kisteherautók szén-dioxid-kibocsátására](#)
- [az üvegházhatást okozó gázok csökkentése az EU-ban](#)

Ezt a cikket eredetileg 2017. február 13-án publikáltuk, és azóta frissítettük.

Tekintse meg [infografikánkat az EU 2020-ra kitűzött klímaváltozási céljainak elérése felé tett lépésekről.](#)

További információ

[Háttéranyag a kibocsátás-kereskedelmi rendszer reformjáról \(angolul\)](#)

[Bizottság - Az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszere \(angolul\)](#)

[Az eljárás menete \(angolul\)](#)

[Az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének reformja](#)